

Střet zájmů Andreje Babiše trvá, dokud nejsou známy detaily svěřenského fondu.

8.12.2025 - | Strana zelených

Andrej Babiš oznámil, že „nevratně“ převede holding Agrofert do tzv. slepého svěřenského fondu a že s firmou už „nebude mít nic společného“. Tento krok má podle něj otevřít cestu k jmenování novým premiérem a formálně odstranit střet zájmů, na který dlouhodobě upozorňují české i evropské instituce.

Z pohledu Zelených je takové řešení nedůvěryhodné a neúplné. Andrej Babiš roky střet zájmů bagatelizoval. Původní svěřenské fondy, do nichž Agrofert převedl, se ukázaly jako čistě formální konstrukce – Evropská komise i české soudy dospěly k závěru, že střet zájmů trval dál. V roce 2024 pak Babiš fond, kam byl Agrofert vložen, znovu rychle rozpustil a převzal akcie přímo – sám tehdy říkal, že „nic mu nebrání držet akcie“.

Teprve kombinace veřejného tlaku, zpřísnění pravidel a neústupného postoje prezidenta, který podmínil jmenování premiérem jasným řešením střetu zájmů, ho donutila zajít dál, než sám plánoval. To, že Babiš svůj obrat oznámil až v poslední chvíli a bez detailů, spíš naznačuje nouzový krok pod tlakem, než dlouhodobě promyšlené a poctivé řešení.

Z toho, co zaznělo, stále nevíme, jestli oznámený krok střet zájmů skutečně řeší, nebo jen přebaluje. Chybí zásadní informace, kde bude fond zřízen (v ČR, v EU, nebo mimo EU), kdo bude správcem a tzv. „protektorem“ fondu, jak budou nastaveny stanovy fondu a omezeny pravomoci zakladatele a osob jemu blízkých, zda existují jakékoli dodatky, které umožní „nevratný“ krok zvrátit.

Politikům se nemá „věřit“, politici se mají kontrolovat. I odborníci, kteří slepý svěřenský fond považují v principu za použitelný nástroj, připomínají dvě věci:

- Zakladatel vždy ví, jaký majetek do fondu vložil, a že z něj jednou budou profitovat jeho dědici. Motivace rozhodovat ve prospěch tohoto majetku nemizí.
- České právo žádný skutečný „blind trust“ nezná – a pokud by byla konstrukce postavena mimo EU, dostává se mimo dosah českých a evropských regulací a dohledu.

Pak je velmi snadné mít „na papíře“ slepý fond a v praxi dál majetek ovlivňovat – přes osobně spřízněné správce, protektory nebo dodatečné smlouvy v jiné jurisdikci. Seriózní hodnocení je možné až ve chvíli, kdy budou zveřejněny alespoň tyto podklady:

- plné znění stanov / statutu fondu,
- smlouvy se správcem a protektorem,
- jasný a právně vymahatelný závazek, že žádná osoba blízká Andreji Babišovi nemůže do rozhodování o fondu zasahovat.

Dokud tyto dokumenty nebudou veřejné, je tvrzení o „nevratném“ vzdání se Agrofertu jen ničím nepodložené ujišťování. Ani v ideálním případě by ale vyřešení Agrofertu nebylo vyřešením celého střetu zájmů.

Je tu ještě druhá, často přehlížená část Babišova impéria:

- holding SynBiol, pod který spadá zejména investiční skupina Hartenberg a firma Imoba,

- sítě reprodukčních a dalších zdravotnických klinik financovaných z veřejného zdravotního pojištění,
- nemovitosti a další byznys, na které v minulosti čerpal dotace.

Právě zdravotnictví je přitom dalším odvětvím, kde může premiér – přes úhradové vyhlášky a rozpočtové priority – velmi konkrétně ovlivňovat finanční toky ke svým firmám. A zatím není vůbec jasné, co má Andrej Babiš v plánu se SynBiolem a Hartenbergem.

Nový premiér nesmí být v situaci, kdy může svými rozhodnutími přímo či nepřímo zvýhodňovat firmy, které mu formálně nepatří, ale ekonomicky z nich dál těží on nebo jeho rodina.

Za Zelené považujeme za nutné, aby:

- Byly zveřejněny všechny podstatné dokumenty k novému fondu – stanovy, způsob jmenování a odvolání správců, role protektora, jurisdikce fondu i případné dodatky.
- Fond podléhal českému nebo jinému evropskému právu a dohledu, nikoli anonymnímu režimu v daňových či regulatorních rájích mimo EU.
- Bylo jasné stanovené, že po dobu výkonu funkce premiéra nebudou firmy z holdingu Agrofert čerpat žádné investiční dotace ani jiné veřejné pobídky, které by mohly být sporné z hlediska střetu zájmů – a totéž musí platit i pro další Babišovy podnikatelské aktivity sdružené v SynBiolu a Hartenbergu.
- Byla zpřísněna česká pravidla pro střet zájmů, aby bylo jasné, že kdokoli ve vrcholné funkci – ať už Andrej Babiš, nebo kdokoli jiný – nemůže své podnikání jen „přelakovat“ do svěrenské struktury, kterou fakticky ovládá.

<https://www.zeleni.cz/stret-zajmu-andreje-babise-trva-dokud-nejsou-znamy-detaily-sverenskeho-fondu>